

План рада на наставном предметуНазив предмета : **Систем заштите и спасавања**

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
НБ.2.16.	обавезни	IV	7	45+15

Циљеви предмета	Циљ изучавања наставних садржаја из предмета Систем заштите и спасавања огледа се у усвајању знања о актуелним и могућим моделима заштитног организовања органа државне управе, органи аутономне покрајине и органа јединица локалне самоуправе, привредних друштва, других правних лица и предузетника, грађана, група грађана, удружења, професионалних и других организација у циљу заштите и спасавања становништва, материјалних добара и животне средине у условима ванредних ситуација у миру и рату.
Исход изучавања	Усвајање општих и стручних знања о опасностима које угрожавају људе, материјална добра и животну средину, програмирању, планирању, организовању, обучавању и оспособљавању, спровођењу, надзору и финансирању мера и активности за заштиту и спасавање становништва, материјалних добара и животне средине од природних, техничко-технолошких и других несрећа, с циљем спречавања опасности, смањења броја несрећа и жртава, те отклањања и ублажавања штетних деловања и последица насталих од природних и других несрећа укључујући и ратне опасности.
Садржај и структура предмета	Етиологија угрожавања - природни хазарди и ризици, техничко-технолошки хазарди и ризици, ратне опасности и савремени безбедносни изазови, ризици и претње; ванредне ситуације и њихове последице; систем заштите и спасавања - појмовно одређење; мисија, циљеви, задаци савремених система заштите и спасавања; међународни оквири сарадње у области цивилног планирања за ванредне ситуације; организација и структура система заштите и спасавања у Р.Србији; правни основ система заштите и спасавања; субјекти система заштите и спасавања- владин сектор, невладин сектор и привредни и други правни субјекти; управљање, планирање и припремање система заштите и спасавања; цивилно-војна кооперација; обучавање и оспособљавање у систему заштите и спасавања и правци даљег развоја система заштите и спасавања код нас и у свету.

ПРЕДАВАЊА

недеља	Тематска јединица	број часова
I	Упознавање студената са предиспитним и испитним обавезама,	3

	начину оцењивања и литературом. Етиологија угрожавања људи, материјалних, културних добара и животне средине	
II	Појмовно одређење – мисија, циљеви, задаци савремених система заштите и спасавања	3
III	Ванреде ситуације – класификација, фазе, стадијуми и последице.	3
IV	Ванредне ситуације природног порекла – Сеизмолошке опасности (земљотреси, клизишта, одрони); Хидролошке опасности (поплаве, лавине, изузетно велике количине кише)	3
V	Ванредне ситуације техногеног карактера – техничке опасности праћене јонизујућим зрачењем, удеси у хемијској индустрији, пожари, саобраћајни удеси и несреће на раду	3
VI	Савремени системи заштите и спасавања, Међународни оквири сарадње у области цивилног планирања за ванредне ситуације	3
VII	Прва провера знања – први колоквијум	3
VIII	Место система заштите и спасавања у систему националне безбедности. Организација и структура система заштите и спасавања у Р.Србији.	3
IX	Правни основ система заштите и спасавања. Субјекти система заштите и спасавања	3
X	Снаге система заштите и спасавања: владин сектор, невладин сектор, привредни и други правни субјекти.	3
XI	Дирекција за управљање ризиком и ванредним ситуацијама	3
XII	Цивилна заштита и Систем осматрања, раног упозорења, обавештавања и узбуњивања	3
XIII	Управљање, планирање, припремање и финансирање система заштите и спасавања	3
XIV	Цивилно-војна сарадња; обучавање и оспособљавање у систему заштите и спасавања и правци даљег развоја система заштите и спасавања код нас и у свету	3
XV	Друга провера знања- други колоквијум	3

ВЕЖБЕ

недеља	Тематска јединица	број часова
I	Појмовна разграничења (опасност, хазард, угроженост, повредљивост, ризик, ванредни догађај, катастрофа, ванредна ситуација.	1
II	Атмосферско-метеоролошке опасности (ветар, град, суша, магла, атмосферска пржњења, велики снежни наноси и мразеви)	1
III	Биосферске опасности (епидемије, епизотије епифитоције).	1
IV	Ратне опасности - Нуклеарно, хемијско и биолошко оружје; Запаљива борбена средства	1
V	Савремени безбедносни изазови, ризици и претње – војни и невојни	1
VI	Пожари, саобраћајни удеси и несреће на раду	1

VII	Прва провера знања – први колоквијум	1
VIII	Стратешки и правни основ система заштите и спасавања	1
IX	Начела система заштите и спасавања	1
X	Национална платформа за смањење ризика, Мултисекторска национална платформа	1
XI	Републички сеизмолошки завод, Републички хидрометеоролошки завод, ЈП "Србија воде", ЈП "Србија шуме" Мобилне екотоксиколошке станице, Институт за јавно здравље, Агенција за заштиту од јонизујућег зрачења и нуклеарну безбедност.	1
XII	Удружења и организације цивилног друштва	1
XIII	Мере за смањење ризика од елементарних и других непогода	1
XIV	Процена ризика, Планови смањења ризика, Планови заштите и спасавања.	1
XV	Друга провера знања- други колоквијум	1

Облици извођења наставе	Предавања, вежбе, консултације, практичан рад	
Начин оцењивања на предмету	предиспитне обавезе: 40 поена (активност током наставе 10, колоквијуми 2X15, испит: 60 поена;	
Литература	обавезна	З.Кековић, С.Савић, Н.Комазец, М.Милошевић, Д.Јовановић; <i>Процена ризика у заштити лица, имовине и пословања</i> , Центар за анализу ризика и управљање кризама, Београд, 2011. В.Јаковљевић; <i>Цивилна заштита у Републици Србији</i> , Факултет безбедности, Београд, 2011
	допунска	Зборник рдова; <i>Ванредне ситуације</i> , ВИЗ, Београд, 2009. Упутство о методологији и изради процене угрожености и планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама ("Сл. Гласник РС." бр. 96/2012.).
Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	Доц. др Јасмина Гачић Е-mail: jgacic@sezampro.rs Консултације: уторак од 11,00 до 13,00 проф. др Владимир Јаковљевић Е-mail: vjakov@fb.bg.ac.rs Консултације: уторак од 11,00 до 13,00	

ПИТАЊА ЗА ПРИПРЕМУ ИСПИТА

1. Етиологија угрожавања људи, материјалних, културних добара и животне средине
2. Појам и класификација хазарда
3. Појам и класификација ризика
4. Теоријско и нормативно правно одређење појма катастрофа
5. Теоријско и нормативно правно одређење ванредне ситуације и ванредног догађаја
6. Узајамни ефекти ризика (домино, синергијски и кумулативни ефекат)
7. Основне карактеристике ванредних ситуација
8. Фазе, стадијуми и последице ванредних ситуација
9. Ванредне ситуације природног порекла
10. Сеизмолошке опасности (земљотреси, клизишта, одрони)
11. Хидролошке опасности (поплаве, лавине, изузетно велике количине кише)
12. Атмосферско-метеоролошке опасности (ветар, град, суша, магла, атмосферска пржњења, велики снежни наноси и мразеви)
13. Биосферске опасности (епидемије, епизотије епифитоције).
14. Ванредне ситуације техногеног карактера
15. Техничке опасности праћене јонизујућим зрачењем,
16. Удеси у хемијској индустрији
17. Пожари, појам, узроци, класификација
18. Шумски пожари
19. Експлозије, појам и основне карактеристике
20. Ратне опасности
21. Нуклеарно, термонуклеарно и неутронско оружје, ефекти дејства и последице
22. Хемијско оружје
23. Хемијски бојни отрови, класификација и механизам дејства
24. Биолошко оружје, класификација и основне карактеристике њихове примене
25. Запаљива нападна борбена средства
26. Савремени безбедносни изазови, ризици и претње
27. Савремени системи заштите и спасавања (појам, мисија, циљеви, функције, систематизација и организација)
28. Међународни оквири сарадње у области цивилног планирања за ванредне ситуације
29. Међународна стратегија за смањење ризика од катастрофа
30. Хјого оквир за деловање у смањењу ризика од катастрофа
31. Стратегија из Јокохаме
32. Иницијатива ЕУ за превентиву и спремност за катастрофе у земљама Југоисточне Европе
33. Изградња отпорности на катастрофе у земљама западног Балкана и Турске
34. Место система заштите и спасавања у систему националне безбедности
35. Стратешки и правни основ система заштите и спасавања
36. Начела система заштите и спасавања
37. Национална платформа за смањење ризика
38. Мултисекторска национална платформа
39. Организација и структура система заштите и спасавања у Р.Србији
40. Дирекција за управљање ризиком и ванредним ситуацијама
41. Субјекти система заштите и спасавања

42. Снаге система заштите и спасавања: владин сектор, невладин сектор, привредни и други правни субјекти
43. Руковођење системом заштите и спасавања
44. Штабови за ванредне ситуације
45. Повереници цивилне заштите
46. Цивилна заштита
47. Систем осматрања, раног упозорења, обавештавања и узбуњивања
48. Ватрогасно спасилачке јединице
49. Удружења и организације цивилног друштва
50. Републички сеизмолошки завод
51. ЈП "Србија шуме"
52. Мобилне екотоксиколошке станице,
53. Институт за јавно здравље,
54. Агенција за заштиту од јонизујућег зрачења и нуклеарну безбедност
55. Управљање, планирање, припремање и финансирање система заштите и спасавања
56. Мере за смањење ризика од елементарних и других непогода
57. Процена ризика
58. Планови смањења ризика
59. Планови заштите и спасавања
60. Цивилно-војна сарадња
61. Обучавање и оспособљавање у систему заштите и спасавања
62. Правци даљег развоја система заштите и спасавања у Р. Србији.